

Co pro ČR znamená přijetí eura?

Petra Černíková

petra.cernikova@mail.muni.cz

Struktura přednášky

1. Integrace v EU – cesta k EMU
2. Přínosy a náklady členství v MU
3. Současná pozice ČR

„Nikdy nezapomínejme, že evropská
unie je prostředek a nikoli cíl.“

Coudenhove-Kalergi, 1948

Integrační procesy v EU

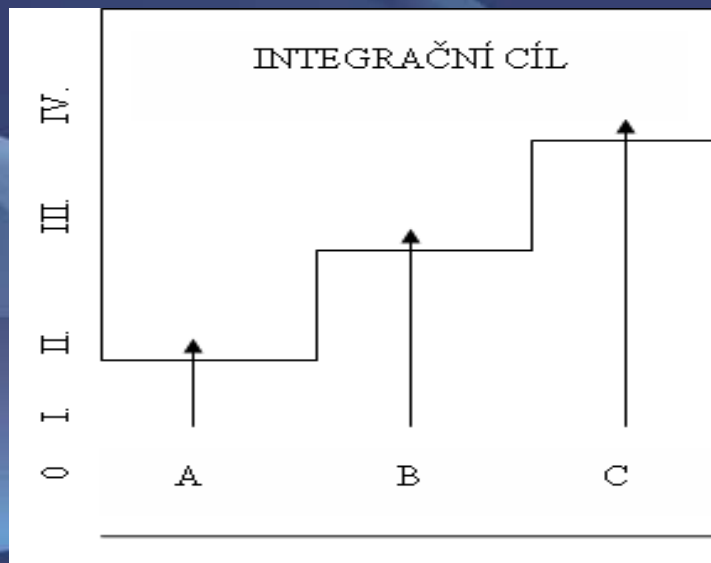
Cesta k EMU:

- celní unie → 1968
- primární hospodářská unie (společný trh) → ES od 60. let do 1. pol. 80. let
- rozvinutá hospodářská unie (JVT) → 1993
- hospodářská a měnová unie – formativní (EMU) → EU nyní
- úplná hospodářská a měnová unie – společná MP i FP
- hospodářská a politická unie

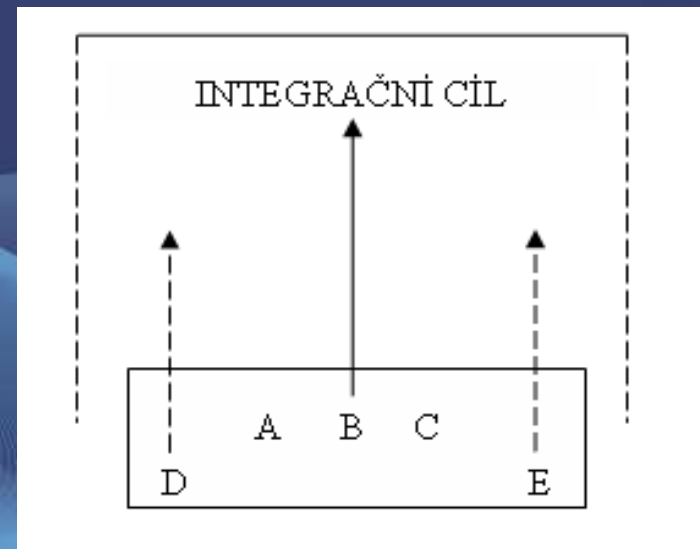
Integrační procesy v EU

Modely integračního vývoje

- Model diferencovaných rychlostí – „posílená spolupráce“ (Amsterdam, Nice)
- Model tvrdého jádra – realita, budoucnost

Model diferencovaných rychlostí

Model tvrdého jádra

Důsledky vstupu země do měnové unie

- přínosy: zejména na mikro úrovni
- náklady: spíše makro úroveň

- obtížná kvantifikace
- rozdílný časový horizont kdy se projeví??

- vstup do MU: náklady_{min} → přínosy_{max}

Přínosy...

- eliminace transakčních nákladů – čím větší unie, tím větší úspora
- odstranění kurzové nejistoty – odstranění nákladů na zajištění se
- zvýšení konkurence napříč unií – vyšší transparentnost cen
- snížení reálných úrokových sazeb (snížení rizikové prémie) díky odstranění kurzového rizika – růst důvěryhodnosti v ekonomiku
- disciplinační vliv na fiskální politiku – vyrovnanost veřejných rozpočtů
- další...

Náklady...

- ztráta nezávislosti monetární politiky →
→ ztráta možnosti využívat měnový kurz jako polštáře pro tlumení ekonomických šoků
- možné omezení autonomie fiskální politiky – GSP, transfery
- ztráta výnosů z ražebného – v MU se ražebné přerozděluje
- náklady mikroekonomického charakteru – přecenění zboží, změny smluv

Náklady...

Ztráta autonomie monetární politiky

- MP plně v režii ECB → podle vývoje v celé MU
- ztráta přímo úměrná účinnosti MP při vyrovnání šoků
- adaptace ekonomiky na šok
 - úrokové sazby, měnový kurz, mobilita VF, fiskální politika x cenová hladina, důchod
- ekonomická sladěnost → a/symetričnost šoků → adaptační mechanismy/ECB
- úroveň sladěnosti → výše nákladů

Fixní X Plovoucí kurz

- Pevné kurzové režimy
 - cenová stabilita, nižší růst produktivity a výstupu, prvek stabilizující makroekonomické prostředí („dovoz“ inflace)
- Plovoucí kurz
 - vyšší růst výstupu, menší variabilita nezaměstnanosti, volatilita
- kurzový režim determinuje adaptační mechanismy
- čím flexibilnější adaptační mechanismy, tím menší výhoda v podobě plovoucího kurzu

ČR a EMU/eurozóna

- 2004: vstup do EU → členství v EMU
- dočasná výjimka → problém načasování
→ zatím nestanoven termín přijetí eura
- „velký třesk“ – min. přechodné období
- politické rozhodnutí → žádost vlády o stažení výjimky
(Rada EU, EK, EP, ECB)

Kdy přijmout euro?

Tři roviny problému:

- Kdy musíme? → někdy X nikdy
- Kdy můžeme? → konvergenční kritéria
- Kdy chceme?

Politické hledisko:

- až to bude politicky vhodné – gesto vůči EU
- kdykoliv ihned po splnění maastrichtských kritérií

Ekonomické hledisko:

- dostatečná sladěnost → symetričnost šoků
- dostatečná flexibilita adaptačních mechanismů

Nikdy

Jak jsme na tom nyní? 1/4

Monetární politika ČNB → relativně úspěšná

- stabilní, nízká inflace
- posilující trend koruny, volatilita

Vývoj inflace ve středoevropském regionu

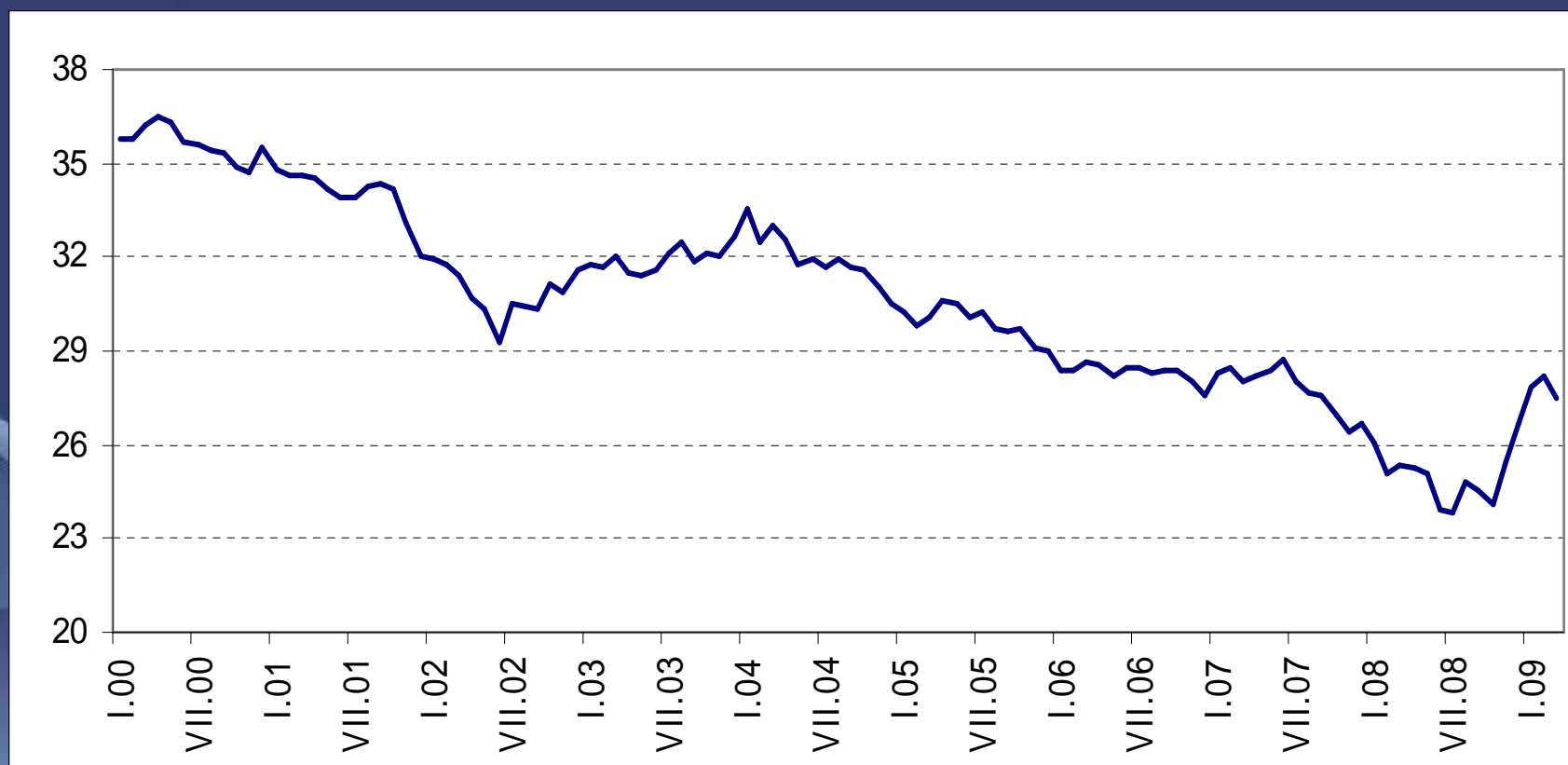
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ČR	4,0	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3
SK	12,0	7,3	3,3	8,5	7,5	2,7	4,5	2,8	4,6
PL	10,1	5,5	1,9	0,8	3,5	2,2	1,2	2,5	4,3
HU	9,8	9,2	5,3	4,7	6,8	3,6	3,9	8,0	6,3

Zdroj: Selected Economic Indicators, EBRD

Jak jsme na tom nyní?

2/4

Vývoj kurzu CZK/EUR

Zdroj: www.oanda.com

Jak jsme na tom nyní?

3/4

Nominální konvergence

Přehled „plnění“ maastrichtských konvergenčních kritérií

	Referenční hodnota v %	ČR v %	
cenové kritérium (HICP)	4,1	6,3	☹
úrokové kritérium	6,6	4,7	☺
Kr. veřejného rozpočtu	-3,0	-1,2	☺
Kr. veřejného dluhu	60,0	28,8	☺
Kurzové kritérium	2 roky v ERM II	X	☹

Zdroj: MFČR a ČNB, 2008

Jak jsme na tom nyní?

4/4

Reálná konvergence

Úroveň sladění

- úzké obchodní vazby – GER
- hospodářský cyklus – silná korelace k FRA a GER
- nabídkové a poptávkové šoky – nejsou korelovány

Adaptační mechanismy

- Trh práce: nízká mobilita práce, nepružné mzdy
 - Malý prostor pro fiskální transfery
- Reálná konvergence se zvyšuje, nijak výrazně

Dříve či později?

- Relativně úspěšná MP, kurz
- Úroveň sladění + adaptační mechanismy – nedostačující
- Probíhající cenová konvergence – cenový, kurzový kanál
- Nutnost reforem – vliv na plnění kritérií
- Proč měnit něco co poměrně dobře funguje?
X
- Lepší fixní kurz a pružná ekonomika než rigidní ekonomika s flexibilním kurzem.

Děkuji za pozornost.